

M**K****B****T****Á****J****É****K****O****Z****T****A****T****Ó**

KÖZGYŰLÉS

*Budapest,
2018. április 14.*

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2018.

március-április

MEGHÍVÓ KÖZGYŰLÉSRE

Meghívó

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 2018. április 14-én 10:00 órakor
a Budapest II. Keleti Károly u. 13. alatti üzlethelyiségben tartandó
2018. évi rendes közgyűlésére

Napirend:

1. Elnöki megnyitó, megemlékezések, köszöntések
2. Kitüntetések átadása
3. Szavazatszámlláló Bizottság megválasztása
4. 2017. évi főtitkári beszámoló
5. 2017. évi közhasznúsági jelentés és éves beszámoló
6. A Felügyelő Bizottság beszámolója
7. Karszt és Barlang Alapítvány beszámolója
8. 2018. évi munkaterv és költségvetés

Szünet

9. Tagdíj és kedvezmények
10. Szervezeti és Működési Szabályzat
11. Tisztségviselők pótlása
12. Egyebek
13. Elnöki zárszó

Határozatképtelenség esetén a közgyűlés változatlan napirenddel 10 óra 30 perckor kerül megtartásra és a megjelentek számától függetlenül határozatképes.

A közgyűlésen azon rendes tagok szavazhatnak, akik a 2018-as tagdíjat befizették, illetve akik tagdíjmaradásukat legkésőbb 2018. április 6-ig rendezik. Új belépőknek és az utoljára 2017 előtt fizető tagoknak a tagdíjbefizetés mellé kitöltött és aláírt belépési nyilatkozatot kell leadniuk. A közgyűlésen szavazni személyesen vagy meghatalmazott útján lehet. A www.barlang.hu –n (Dokumentumtár/ MKBT / MKBT Küldöttközgyűlések, közgyűlések, elnökségi ülések) található mintának megfelelő, kitöltött és aláírt meghatalmazást legkésőbb 2018. április 6-ig kérjük eljuttatni a Titkárságra levélben vagy szkennelve, elektronikus úton. A meghatalmazó figyelmét felhívjuk arra, hogy egy személy legfeljebb öt másik tagot képviselhet meghatalmazottként.

A tárgyalandó dokumentumok (beszámolók, munkaterv, módosítási javaslatok) a Társulat honlapján (www.barlang.hu), illetve a Titkárságon lesznek elérhetők, legkésőbb a Közgyűlés előtt 15 nappal.

Dr. Leél-Őssy Szabolcs sk.
elnök

TÁRSULATI HÍREK

Munkaterv módosítás: barlangnap, közgyűlés

A januári tájékoztatóban közzétett előzetes 2018-as társulati munkatervünk két ponton módosul:

1. Az idei Barlangnap helyszíne terveinktől eltérően nem a Bükk lesz. Tervünk, hogy helyette a Budai-hegységet vesszük célba, mellyel kapcsolatban az informális egyeztetést megkezdtük.

A fejleményekről minden fórumon (levelezőlista, honlap, FB) beszámolunk.

2. A Közgyűlés időpontja, **2018. április 14.** (április 28. helyett).

Tagdíjfizetési emlékeztető

Akiknek esetleg eddig elkerülte a figyelmét, emlékeztetőül jelezzük, hogy február 28. volt az MKBT tagdíjak fizetésének határideje.

MKBT tagnak lenni nagyon jó, és egyre jobb. Mindenekelőtt támogathatsz vele sok jó ügyet (Verocs, könyvtár, honlap, barlangvédelmi ismeretterjesztés, szerdai előadások...) és azt, hogy fenn tudjuk tartani az idén 60 éve újjáalakult Társulatot és azt egyre inkább az igényeitek szerint tudjuk alakítani.

A tagdíj nem magas, de sok kicsi sokra megy. A mostani taglétszámmal (kb. 400 fő) idén kijön belőle az alkalmazottunk bére, ha többen lennénk, az iroda bérleti díjat is fedezni tudnánk és az így felszabaduló összegből vehetnénk pl. kölcsönözhető eszközöket vagy felszerelést a Verocsnak vagy új nyomtatót, hogy magunk nyomtathassuk a tájékoztatót. Tavaly a kb. 70 új belépőnek köszönhetően 400 méter kötelet tudtunk venni, amit a Barlangnapon és külső rendezvényeken tudunk használni.

Kérjük eddig még nem fizető tagjainkat, hogy rendezzék tagdíjukat (számlaszámunk: 10200830-32310384-00000000) és nagyon örülnénk annak, ha minél többen kopogtatnátok az irodában vagy az e-mailcímünkön (mkbtiroda@gmail.com) belépési nyilatkozattal is. A fizetéssel és belépéssel kapcsolatos minden információ megtalálható a www.barlang.hu főoldalán a hírek között.

A Közgyűlésen a határozatképesség megállapításához ismernünk kell a taglétszámot, ezért kérjük, tagdíjatokat legkésőbb április 6-ig rendezzék. Aki később tud fizetni, kérjük jelezze ezt a Titkárságnak.

Felhívás

Önkéntes segítőkét keresünk a Társulat standjára az alábbi külső rendezvényen való megjelenéseken:

2018. április 7-8. Lelkes Ásványbörze és Geo Napok (Budapest, Lurdy-ház)

2018. április 28. Felfedezők Napja (Budapest, Millenáris)

Mindkét eseményre várjuk a segítőköt a standhoz, a barlangokat, barlangászatot, barlangvédelmet bemutató ismeretterjesztő játékokhoz, a Felfedezők Napjára pedig keressük azt a barlangászcsoporthoz, aki a kötéletechnikázásban (gyerekeknek mászás, visszaeresztés) vállalná a koordináló szerepet. A felszerelést biztosítjuk.

Jelentkezéseket, felajánlásokat az mkbtiroda@gmail.com címre várjuk. Segítségüket, jelenléteket előre is köszönjük.

Honlap megújítás

Az elmúlt hetekben zajlott a Társulat honlapjának frissítése újabb Joomla verzióra, ami közben többször előfordult, hogy a honlap rövid ideig nem volt elérhető. A régi oldalt március 1-én végleg lekapcsoltuk és a tartalmában teljesen azonos, friss Joomla verziójú változatot beélesítettük.

A Társulat honlapja, a www.barlang.hu tehát ismét elérhető, a korábbival egyező tartalommal, de nem végleges külsővel és menürendszerrel. Ez utóbbiakon tovább dolgozunk, ezért türelmeteket kérjük. Ebben a nagy munkában segítségüket továbbra is köszönettel fogadjuk.

SZJA 1% felajánlás

A tavalyi évhez hasonlóan idén is van lehetőség arra, hogy az adóbevallás során a Társulat javára rendelkeztek az személyi jövedelemadókat 1%-áról. Köszönjük azoknak, akik ezt tavaly megtették, illetve azoknak is, akik adományaikkal támogatták munkánkat: Szabó Géza és Huber Kilián (1.000), Sohár István (1.500), Bacsu Dénes (4.000), Meiczinger Máté (6.000), Farkas Imre (9.400), Keresztes Anikó (10.000), Speleo Adventure (20.000), Adventure Caving (20.000), Vidits Zoltánné (20.400) és Kosztra Barbara (50.000)!

A Társulat adószáma: 19815802-1-41.

Elérhetőségeink

Postacím:
Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1125 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Telefonszám:
+36 70 8811 477

e-mail:
mkbtiroda@gmail.com

PROGRAMOK, ESEMÉNYEK

Szerdai előadások

Folytatódnak a szerdai előadások **18 órai kezdettel**, a Szemlő-hegyi-barlang vetítőtérmében:

Március 21. – Regős József:

A legkorábbi barlangászok Magyarországon- barlangok használata a Pattintott kőkorszak (paleolitikum) idején.

Április 4. – Szeredi Anna:

A legkorábbi barlangászok Magyarországon - barlangjaink használata a neolitikumbn és a rézkorban.

Április 11. – Varga Gábor:

Nepál, Mera kör trekking (Tóth Helgával és Szabó Roki Zoltánnal).

Április 18.

Fossilía klub

Május 2. – Nyírő Ádám Artúr:

A legkorábbi barlangászok Magyarországon - barlangok használata a bronzkor és vaskor időszakában.

Mindenkit szeretettel várunk!

MKBT őszi hazai tanulmányút

Időpontja: **2018. október 5-7.**

Célpont: az Alpokalja, Kőszegi Tájvédelmi Körzet, Írottkő természeti park, illetve kirándulás Burgenlandba.

Szállás: Kőszeg közelében, a Stájer Házak Erdészeti Iskolában.

Tervezett természeti és kulturális látnivalók: Írottkő, Kalaposkő, Asztalkő, Cáki konglomerátumos kőfejtő, Borostyánkő (Bernstein, Burgenland) bányászati múzeum, illetve Borostyánkő vára, Léka (Lockenhaus) vára a denevérekről szóló állandó kiállítással, továbbá Kőszeg, Velem, Cák, Bozsok nevezetességei.

Jelentkezési határidő: **2018. április 5.**

Technikai 2 tanfolyam (T2)

Az Oktatási Szakosztály idén tavasszal is megrendezi a szokásos T2 tanfolyamát, melyről bővebben az oktatas.barlange.hu oldalon tájékozódhattok

A tanfolyam időpontja: **2018. április 6 - 15.**

XXII. Karsztfejlődés Konferencia

Az előző évek hagyományait folytatva 2018-ban, immár XXII. alkalommal kerül megrendezésre a Karsztfejlődés Konferencia. A program keretében a hazai karsztkutatók számolnak be legújabb kutatási eredményeikről előadás, illetve poszter formájában.

Időpontja: **2018. június 15 - 16.**

Helyszíne: Bük, Művelődési és Sportközpont

Amennyiben részt kívánsz venni a konferencián, kérlek, hogy 2018. május 4-ig jelezz vissza e-mailben az alábbi címre: zentai.zoltan.vasvar@gmail.com.

Karstological School

A posztójnai Karsztkutató Intézet szervezésében megrendezésre kerülő 26. Nemzetközi Karszt Iskola "Klasszikus Karszt" elnevezésű konferencia idei témája: Az idegenforgalmi barlangok, és a tudomány. Az apropót a Posztójna-barlangrendszer felfedezésének 200. évfordulója szolgáltatja. Az idei konferencia fő célkitűzése, hogy bemutassa és megvitassa azokat a különböző tudományos és technikai eredményeket, amelyek hasznosak lehetnek a természetvédelem és a fenntartható barlangi menedzsment szempontjából.

A konferencia nyelve angol. Az előadókat meghívás alapján választják ki, azonban poszterrel bárki készülhet! Regisztrálni április 30-ig lehet (diákoknak igen kedvező áron).

További információt a következő linken találtok: <http://iks.zrc-sazu.si/en/>.

Eurospeleo - Ebensee

A következő Eurospeleoforum Ausztriában, Ebensee-ben kerül megrendezésre, **2018. augusztus 23-26.** között. A program a szimpóziumon kívül kiállításokat, versenyt, terepi kirándulásokat is magába foglal. Ezzel kapcsolatban itt találtok bővebb információt: <http://www.eurospeleo.at/program.html>

A közeli helyszín és az igen kedvező részvételi díj (május 31-ig fizetve 25 euró, utána 35 euró) miatt érdemes kihasználni a lehetőséget!

A rendezvényhez kapcsolódóan a Társulat buszos tanulmányutat szervez 2018. augusztus 17. – 27. közötti időszakra.

KUTATÁSI BESZÁMOLÓK

Bujólik 3 víznyelő feltárása

Mint már sokan hallottak róla, a Bakonyban, pontosabban Kab-hegyen van egy víznyelő, ahol jelenleg feltáró kutatás folyik. A nevezett Bujó-lik 3 víznyelő Sárccsikúttól nem messze, attól déli irányban található, kataszteri száma 4430-44. Vízügytő területe nem túl nagy. Egy mocsaras rét vizével táplálkozik, ami - ha telítve van - sajnos

villámárvizeket is tud okozni. Csapadékosabb években szinte megállás nélkül dolgozik. A környéket pliocén bazaltnyirok fedi, alatta eocén szőci mészkő található. Az objektumot a 90-es években már kutatták Gyurman Csaba és Józsa Balázs vezetésével, kisebb üregeket találtak is, de az akkori eszközökkel a további munkák igen nehézkesnek bizonyultak, így felhagytak vele. Jómagam 2013 bukkantam rá véletlenül gombaszedés közben. Egy nagy hordalékudugó volt a nyelő alján, de visszaduzzadás-nyomok nem látszódtak, a szálkőfal mellett pedig gyenge kifele tartó huzatot éreztem. Innentől fogva tartottam kutatásra érdemesnek a dolgot, de sajnos nagy érdeklődést ezzel nem váltottam ki a csoportban. A 2014-es szeptemberi árvíz mutatta meg igazán, hogy vannak itt lehetőségek. Amíg az Öregköves-Macskalik-Zsófia stb. úszott, itt akadálytalanul eltűnt a víz! Ekkor kutatási kérelmet nyújtottunk be és rövidesen a kisebb munkálatok meg is kezdődtek. Legnagyobb gondot az emberhiány, és a szinte mindig csordogáló víz okozta, ezért volt, hogy egy évig is szünetelt a munka.

Áttörést a tavalyi év hozott, mikor a szálkő szűkületből eltávolítottuk egy elhullott állat maradványait, miután Kab-hegyi viszonylatban páratlan huzat indult meg kifele. Ezen felbuzdulva egyre többen kezdtek érdeklődni és megszűnt a létszámhiány. Az oldott szálkő járat sajnos nagyon keskeny volt, fejletlen, és még lejtett is... Magassága 50-70cm, szélessége 10-20cm között változott. A márgás, szívós eocén pedig tovább nehezítette az előrehaladást. Dolgos hétvégék következtek. Kisebb üregek jöttek be oldalról, de még mindig csak a lefejező járatban haladtunk. A téli tábor alkalmával 10 m szálkő-tágítás után az azévi 26. műszakban találtuk meg az első nagyobb üreget. Itt már jól lehetett hallani a

távolabbi vízcsgorgás hangját, ami egy tágasabb részből jöhetett. Újabb minimum 4 m tágitás következett és jobbra fordulva már be lehetett látni az ismeretlenbe!

2017. december 30-án este 6 órakor jutottunk be. Megközelítőleg 8-10 m hosszú és 1-3 m széles és ugyanilyen magas a terem, amit Gyurman Csabáról neveztünk el. Ebből indul egy omladékletjtő balra, aminek az alján egy akna bejárata látszott, melybe a beszerelés után már ereszkedhettünk is le. Egy oldott, tisztára mosott falú harangakna tárult fel előttünk. Az alját nagy bazaltkövek alkotják, ami arra utal, hogy voltak itt anno nagyobb árvizek is. A falakon tízezerszám láthatóak egysejtűek kipreparálódott vázai, több tucat nagyobb méretű osztriga kíséretében. Kisebb cseppkőkérgektől, huzatborsókövektől és limonitoktól eltekintve kiválásokban szegényes az új rész. Az egész barlangra az oldási formakincs jellemző. Egy letörés után kisebb patakos ág jön, ahol a vizek egy meanderező szálkó járatba tartanak. Itt ismét jól kivehetően hallottunk a víz hangját valahonnan...

2018. január 13-án a Gyurman Csaba emléktábla elhelyezése és a megemlékezés után nekiláttunk a 31. műszaknak és a szűkületnek. Megközelítőleg 4m tágitás után már beláttunk egy kisebb aknába. Hamarosan egy kisebb, 4 m-es oldott üregbe érkeztünk be, amit Andi 46-os teremnek nevezett el. Az elfolyó vizek útját követve, ami egy kilógó párkány alá tartott, hamarosan megtaláltuk a továbbvezető járatot. Kisebb követ bedobva bizony egyértelművé vált, hogy ismét egy akna következik. Rövid tágitás után szépen le is ereszkedtünk. Az akna 6-7 m-es, a hasadék kb. 7-8 m hosszú, szélessége 70 cm-től kb. másfél méteresig tart, a terem legnagyobb magassága 10 m felett van. A víz egy ismeretlen részből érkezik és lényegesen több, mint a nyelő szájánál. A terem felsőbb részén csatlakozik be, és kisebb időszakos vízesést produkál. A terem alját szinte csak bazaltkövek alkotják, de tartanak a nyelő vizei is és a kövek közt elszívárognak. A becsült mélység kicsivel 4 0m felett van. 19:57-re érkeztünk ki, csatak vízesen és fáradtan...

Január végén az enyhe időt kihasználva újra visszatértünk a Bakonyba. Az első napon csak tágitás volt napirenden több ponton a barlangban. Ekkor lettünk figyelmesek egy kisebb nyílásra, ami egy omladék aljában búj meg. Az erős légáramlat és a visszhang tette érdekessé az amúgy jelentéktelen, oldott keskeny lukat. Másnap 4 méternyi ásás és szálkó-tágitás után, - idő hiányában - fel kellett adnunk a biztos továbbjutás lehetőségét, akövetkező műszakban azonban rövid idő alatt sikerült átjutni az utolsó métereken is. Az első keskeny, de magas terem több mint 23 m. Lejjebb egy hordalékfolyosó indul, feljebb egy nyílás látszik jobbra a terem oldalában, amiből szépen folyik a víz. Ezt részben beszerelve indultunk tovább az oldott járatokból és kisebb termekből álló következő szakasznak. Hamarosan kiáltásainkra választ kaptunk visszhang formájában: ismét egy szép, megközelítőleg 13 m magas harangakna következett. Oldási formakincs és rengeteg fosszilis kipreparálódás a jellemző, de kiválás elhanyagolható. Levegő jó, lejjebb CO2 érezhető. Eddig a barlang teljes egészében eocén kőzetben található. Az új részek mind felfele tartanak a bejárat irányába, párhuzamosan az ismert részekkel. A végponton intenzív huzat és visszhang tapasztalható, igaz megjelent a széndioxid is sajnos.

Február 17-én visszatértünk a B3-as víznyelőbe kutatni. Péntek délután eltereltük a vizet slagokkal, hogy másnapra 'viszonylag szárazabbá' váljanak a

bejárati részek. A hordalékfolyosónak láttunk neki az új részeknél. Kialakítottunk egy depóhelyet az egyik aláhajlás alatt, és ide termeltük a jobbára agyagos kitöltést, amiben bazaltkövek is előfordultak. 7óra intenzív munkával sikerült átásni magunkat az oldott csőszerű járaton, ahonnan múltkor a huzat is és visszhang is tapasztalható volt. Most szerencsénkre befele húzott, így a CO2 nem akadályozott minket. Daninak sikerült először átjutnia ezen a dágványos részen és beentről segített minket. Így is minimum fél óra volt, hogy beérjünk... Egy kisebb, de formás harangakna aljába érkeztünk meg, amit Dani 'Vállas teremnek' nevezett el. Lézeres mérés szerint 8 m magas, és 2x2m szelvényű az alján. Ebből indul egy újabb, enyhén meanderező, oldott kukacjárat, amiben kb. 15 m-t tettünk meg, de - erő és idő hiányában, - inkább ott hagytuk a szabadjáratot. A légáramlat valószínűleg ekkor fordult meg, és hamarosan jelentkezett a feljebb említett széndioxid. A bejárati részekhez közeledve az olvadás miatt már messziről hallottuk a víz hangját, de az elázáson kívül ez gondot nem okozott.

Az összhosszúság jelenleg 300 m, mélység 40 m, a felszínhez képest közel 50 m. Gyakorlatilag szinte minden műszaknyi kutatásra jutott új rész, ami nagyon kellemessé teszi az emlékeket (a víz, sár és a hideg miattutólag). Egyben elő is vázolhatja a nem titkolt célunkat, hogy a Gyurman Csaba barlang legyen a legnagyobb Kab-hegyen. Nagy köszönet mindenkinek, aki így vagy úgy támogatta azt, hogy idáig eljussunk!

A munkálatokban részt vettek: Gyurman Csaba (†), Józsa Balázs, Császár Attila, Bejzci Anna, Tóth Réka, Németh Dóra, Németh Krisztián, Németh Róbert, Szilaj Rezső, Pulsfort Zsuzsanna, Kovács György, Szalay Jenő, Imre Gábor, Régensperger Erik, Romhányi Balázs, Régensperger Tamás, Papp Dániel, Molnár Gábor és én. A felszínen segédkeztek: Tóth Lajos, Csepiová Krisztína, Cefre család, Romhányi család, Schäfer István, Meiczinger Máté, Tóth József, Orosz Bence és még sokan mások...

Természetesen, aki nem maradhat ki, minden munkálaton és bontáson ott volt az Kocsis Ákos, kis Magyarországnak leghíresebb barlangásza!!

Reméljük hamarosan újra jó hírekkel szolgálhatunk! Jószerencsét!

Horváth Sándor

Fotók: Horváth Sándor és Kocsis Ákos

Újraéled a kutatás a Naszályon - A Forradalmi-ág

300 méter új járat, és közeleg az összekötés

2016 év végén a Troglonauta Egyesület Naszályi-víznyelőre vonatkozó kutatási engedélye lejárt, és ők ajánlották nekünk, hogy ha szeretnénk, akkor folytassuk a munkát. Természetesen boldogan vállaltuk, mivel a barlangot már akkor is ismertük, és a kutatását --- a mélyponti szifon kivételével --- perspektivikusnak tartottam. Ezért beadtuk a kérelmet a víznyelőre is és a közeli Idegrendszer barlangra is, és a kutatási engedély 2017 nyarán meg is érkezett.

Az úgynevezett "Idegrendszer" egy 65 méter hosszban ismert kis barlang volt, amelyet - úgy tudjuk - a Naszály Csoport (Antall Józsefék) fedezett fel, azaz bontott ki. Lényegében egy keservesen szűk és hosszú kuszodából, majd egy teremből állt. Bejárata hegy északkeleti oldalában nyílik, és a víznyelőnek a huzat szempontjából alsó bejárata. (Az Idegrendszerbarlang bejáratában érezhető huzatra Szenthe István már korábban felhívta a figyelmünket, de az a víznyelőről szóló korábbi kutatási jelentésekből is kiderült volna.)

A térképek alapján 25 méterre volt az Idegrendszer végpontja a Naszályi-víznyelőtől. A víznyelő legközelebbi pontja, az Elm-utca ráadásul egy erőteljesen (télen befelé) huzatoló végpont, tehát első dolgunk volt, hogy ezt ellenőrizzük. Azonban a víznyelőben meggyújtott maréknyi falevél füstje órák múlva sem volt ideát érezhető, de nem hallatszott át a dudálás sem, a kalapálás sem, és a rádió jele sem jutott át. Ezután már nagyon kíváncsiak lettünk.

A Idegrendszerben a bontandó végpont a huzat alapján teljesen egyértelmű volt, ezért a kutatási engedély kézhezvétele után rögtön neki is estünk. A bontás hamar elfajult, mintegy 8 méter hosszban kellett egy majdnem függőleges szálkőfal mentén felfelé haladva a cseppkövel többé-kevésbé cementált omladékot kibontani, miközben a kövek közül olykor zúgva-búgva tört elő a huzat. Innen ered a Vihar-sarok elnevezés. Egy kisebb szabad járatka felfedezése után a huzat újabb járhatatlan szűkületből érkezett, olyan zúgással, hogy a hang alapján azonosítottuk a végpontot. Itt szerencsére az aljzat lemélyítésével sikerültni a szálkőben való tárohajtást. Sőt, a talpszint-csökkentésnek köszönhetően a szűkület utáni lapos, de szélesebb fülke aljzatát díszítő barlangi gyöngyös mésztufakéreg nagy részét is sikerült megmenteni (a mélyítés nélkül mindenki azon fetrengett volna). Amikor ezen a végponton (Gyöngyös-kanyar) is sikerült átjutni, akkor földbe gyökerezett a lábunk:

Egy hatalmas akna szájánál találtuk magunkat, amelyben a ledobott kő pattogása a végén jó nagyot visszhangzott. Meg voltunk győződve róla, hogy az Ó-kürtőbe jutottunk be, de miután hazamentünk kotelért és leereszkedtünk, kiderült, hogy ez egy teljesen új járat, így az aknát elneveztük P-kürtőnek (mivel az Ó után a P következik az abc-ben, ha az ékezeteket nem tekintjük.). Egy kb. 25 méter mély aknáról van szó, amelynek az alja tekintélyes teremmé (Böven-terem) terebélyesedik, ahonnan felfelé tartó mellékágak mellett lefelé tágas, meredek folyosóban lépdelhettünk a kőtömbök között egyre lejjebb. Mivel ez október 23-án történt, ezért a barlang új részét Forradalmi-ágnak neveztük el.

A barlang alján egy lapos, sóderez kuszoda után szálkő szűkülethez érkezünk, azonban a lányok kisebb, fejfelé való kőpakolás után át tudtak vergődni rajta, így felfedezték a Női kvóta-termet. Ennek az alja egy gigászi omladék, egy

Ördögmalom-Kettő, amely huzatol is és a denevérek is kijelölték, de a próbabontás során csak annyit sikerült megállapítani, hogy nagy munka lesz átjutni rajta. És persze addig is ellenőrizni szükséges, hogy nem a víznyelő valamelyik végpontjára vezet-e rá - noha a térkép szerint nincs ilyen, és a téli huzat is felfelé jött (ha a víznyelőre menne rá, akkor télen lefelé kellene huzatolnia)

A P-kürtön túl is folytatódott azonban a járat, az addig megszokott kényelmetlenül szűk szelvényel, sportos felmászásokkal, sok mésztufakéreggel, majd több elágazás után egy omladékhoz érkeztünk, amelyet a denevérek atom módon kijelöltek - innen az elnevezése, a "Denatom". Ez egy olyan igazi veszedelem, amilyeneket a Szent Őzséb-barlangban már megszoktunk, egy nagy laza omladékhalmoz, amelyet alulról értünk el, és amely felett folytatódni fog a barlang, hiszen erre távozik a huzat is, és a felszín még messze van - de már a víznyelő szóba jövő részein is túlmentünk.

A barlang poligonhossza jelenleg 350 méter, a szintkülönbsége 70 méter. A jelentősége azonban ezen túlmutat, mert a járatok fejlettsége, összefüggősége, és a kijelölés valamint a huzat alapján úgy tűnik, sikerült egy olyan adottságokkal rendelkező kutatási területet tettenérni, amilyen csak kevés van az országban. Méltán nevezhetjük Naszályi-szirteknek.

A barlang poligon-felmérésére a DINPI térképezési megbízást adott Egyesületünk részére, amelyet ezúton is köszönünk. És reméljük, hogy az itteni kutatás még sok-sok térképeznivalót fog szolgáltatni. A korábbi kinkeserves bejárati szűkületsorát már lényegesen komfortosabbá tettük, de még van mit alakítani rajta. És legkésőbb nyáron sor kerül egy tisztességes lezárásra is. Ha valaki szeretne esetleg ezekben a munkákban segíteni, akkor keressen minket az ismert elérhetőségeken. Akinek pedig erre nincs kedve vagy lehetősége, az is nézze meg a videóinkat a földalatt.hu youtube-csatornán (és vásárolja meg a 2018-as falinaptárunkat, amelyben 4 fotó is található a Forradalmi-ágból).

KÖZLEMÉNYEK

BMSZ találkozó

A Magyar Barlangi Mentőszolgálat 2018. február 3-án találkozót szervezett régebbi, már nem aktív, és mostani tagjai részére. Legnehezebb feladat az volt, hogy hosszas szervezés árán felkutattuk mindazokat, akiről tudhattuk, hogy valaha is részt vettek szervezetünk munkájában.

Horváth Richárd a BMSZ vezetőjének köszöntése után a mentőszolgálat 1961 évi megalakulása óta mai napig aktív tagtársunk, Taródi Péter mondott rövid áttekintést az eltelt ötvenhét évről. Bajomi Dániel vetített értékes dokumentumokat a megalakulás éveiről. Sándor György – szintén alapító társunk – hozott értékes újságcikkeket az első mentésekről a hatvanas évekből. Tóth Álmos elhozta és átadta fénymásolatban négyes számú, 1961-es dátumú BMSZ dátumú igazolványát. Adamkó Péter vetített néhány képet régebbi nagy mentéseinkről. A helyszínen megtekinthető volt több albumban 1965-től napjainkig valamennyi felehető barlangi mentésről szóló újságcikk.

Több meghívott vendég is megtisztelte találkozásunkat. Eljött a Vadálló-köveknél 2016 augusztusában és decemberében igen súlyos, életveszélyes sérülést szenvedett, de már felépült túrázó is, akiket a BMSZ mentett meg.

Az előadások után hosszas baráti beszélgetésen elevenítették fel a meghívottak a rég történt nevezetesebb nagy mentéseket. A hangulatot emelte a rozsnói társaink által hozott és csapra vert finom habos sört.

Adamkó Péter

MTSZ tagság és TEKA kártya

Mint tudjátok, az MKBT tagszervezete a Magyar Természetjáró Szövetségnek (MTSZ), így minden tagunk egyéb díjfizetési kötelezettség nélkül tagja lehet az MTSZ-nek is. A belépéshez csupán az szükséges, hogy az MKBT igazolja a belépő tagságát, és az adatait (név, születési hely és idő, anyja neve) az MTSZ felé megadja. Ezt adatvédelmi okok miatt természetesen csak akkor tesszük meg, ha az illető kéri. ha kell még helyet kitölteni, akkor bővebben írok róla, amúgy csak bízunk infók és utalás a honlapra.

Mivel a Magyar Természetjáró Szövetségnek természetes személy tagja nem lehet, ezért 2018-tól úgynevezett tagszervezeti kártyát nem készítenek az egyesületek, szervezetek egyes tagjai számára. Ugyanakkor a tagszervezet által leadott létszám alapján, ettől az évtől kezdve, egyéni, sorszámozott érvényesítő matricát adnak. Az MTSZ igazoló matricáját vagy a saját egyesületi igazolványra/kártyára, vagy a tavalyi, zöld MTSZ tagszervezeti tagsági kártyára lehet felragasztani. Tehát – habár lejár március 31-ig – mindenképp őrizték meg! A matricákat a Társulatban lehet majd átvenni. Az érkezéséről az érintetteknek értesítést küldünk.

A 2017. évi tagszervezeti kártyák érvényessége: 2018. március 31.

TERMÉSZETJÁRÓ KÁRTYA (TEKA)

A kártya tulajdonosának a 20%-os vasúti jegy kedvezmény mellett több mint 200 szolgáltató (Nemzeti Parkok, szállások, múzeumok) 5-50%-os kedvezményét nyújtja. Részletes leírás: <http://www.termeszetarokartya.hu>.

A kedvezménykártyát a regisztrált tagszervezeteink regisztrált tagjai kedvezményes áron (1500 Ft,- Ft), az ilyen tagsággal nem rendelkezők pedig teljes áron (4900,- Ft) vásárolhatják meg (tehát egyelőre bárki megveheti, csak drágábban).

A kedvezményes áron való megvásárlása csak személyesen lehetséges az alábbi helyszínen és nyitvatartási időben (vidéki tagjaink számára ez nyilván nem olyan egyszerű, ezért igyekszünk segíteni az ügyintézésben):

Cím: 1075 Budapest, Károly körút 11. 7. emelet

Telefon: +36-1/332-7177 (hétköznapokon, ügyfélfogadási időben)

Ügyfélfogadás: H: 09.00–17.00, K-Cs: 09.00–16.00, P: 09.00–15.00

Érvényességi ideje a kibocsátás évét követő naptári év januárjának 31. napjáig tart.

Sziklamászó engedélyek

A Társulat 2018-ban is rendelkezik engedéllyel sziklamászó tevékenység végzésére a hazai mászóiskolákban. Az egyes engedélyeket a dokumentumtárban megtaláljátok: <http://barlang.hu/dokutar/engedelyek>. Az utakról bővebben a Magyar Hegy és Sportmászó Szövetség (MHSSz) honlapján olvashattok: <http://mhssz.hu/hegymaszo-szakag/maszoiskolak/>.

Az engedélyek csak MKBT tagokra vonatkoznak (mivel ezt igazolni is kell tudni, ezért praktikusán a 2018-as MKBT tagkártyával rendelkezőkre). Nyomatékosan felhívjuk az engedély adta lehetőséggel élők figyelmét, hogy az egyes engedélyekben foglalt előírások betartása (a jogkövetkezmények terhe mellett) mindenki számára kötelező!

FONTOS VÁLTOZÁS!

A **Róka-hegyi kőfejtőben** részleges korlátozás lépett érvénybe **2018. június 1-ig**, hollópár fészkelése miatt.

A **csókakői vár melletti sziklaképződményeken (Kis-Csókakő)** vándorsólyom fészkelését észlelték, ezért a területre **február 15. és június 30. között** teljes korlátozás lépett érvénybe.

A korlátozásokról bővebb információt az MHSSz Facebook oldalán találtak.

NEKROLÓGOK

Gönczöl Imre (1942-2018)

2018. január 28-án hosszú betegség után elhunyt Gönczöl Imre barlangkutató. A barlangok vonzásába 1977-ben került, ahova családja, felesége és két leánya is követte.

Kezdetben az Alba Regia Barlangkutató Egyesületben tevékenykedett a Tési-fennsík barlangjainak feltárásában, megismerésében. Ezen közösségben 14 évet töltött el. Szerteágazó elfoglaltságokat vállalt. Bontott és fényképezett a barlangokban, részt vett az egyesület kutatóházának folyamatos felújításában, a barlangkutatáshoz szükséges műszereket (huzatmérő, vakuszinkronozó stb.) tervezett és készített. Egyik alapító tagja volt az első Bakonyi Barlangi Mentőszolgálatnak. Tevékenykedett a két tési barlangnap és a 10. Nemzetközi Barlangkutató Kongresszus bakonyi rendezvényein. Szívügye volt az ismeretterjesztés.

Sok felszíni és barlangi túravezetést vezényelt le és számos barlangokról szóló előadást tartott úgy a laikus érdeklődőknek, mint a szakközönségnek. Munkavégzését minden területen az igényesség, a precizitás jellemezte.

1992-ben alapító tagja volt a Vulkánszpeleológiai Kollektívának. Ettől kezdve a barlangos tevékenységét főként a nemkarsztos barlangok megismerése és megismertetése tette ki. Tizennyolc ún. Vulkánszpeleológiai Tábor munkájának volt aktív részese. Ott volt a nagyobb Pulai-bazaltbarlang, a Halász Árpád-barlang, az Arany-barlang és még nagyon sok kisebb vulkánbarlang feltárási munkáinál. A táborok elengedhetetlen programja volt a majdnem minden esti táborújs, ahol Imre nóta- és hangulatfelelősként is remekelt. Hazánk nemkarsztos barlangjainak kataszterezése során bejárta a jelentősebb nemkarsztos barlangvidékeket a Kőszegi-hegységtől a Tokaji-hegységig, ahol térképezett, fényképezett. Külföldi barlangkutató tevékenysége során dolgozott a szlovákiai Pogányvár, Ragács és a németországi Ortenbergi-bazaltbarlang megismerésén. Összességében, mintegy 20 évet töltött el a nemkarsztos barlangok vizsgálatával.

Eddig sikeresen küzdött meg egy sor veszéllyel, életigenlése, humora számos katasztrófális helyzeten átesítette. Túlélte az autóbalesetét, egy viperamarást, azt, hogy munkahelyén az általa javítás alatt álló szerkezetre figyelmetlenségből rákapcsolták a villanyáramot és az így képződött közel 1000 °C-os elektromos ívtől súlyos égési sérülést kapott. A váratlan traumákkal megbirkózott, de a lassan lopakodó halál utolérte. 2010 óta egészségi állapota egyre romlott, gondozó

intézetbe került és ott búcsúzott el az élettől is. Tanítását, példáját szívünkbe és eszünkbe vessük. Ígérjük, hogy ezt nem felejtjük el.

Eszterhás István

Dr. Csernavölgyi László (1950 - 2018)

felkészítésében.

Egyik meghatározó tagja volt az akkor még Barlangi Mentőszolgálat néven működő szervezetnek, sok éjszakát és nappalt töltött bajba jutott embertársai megmentésével. Létezése idején egyik motorja volt a Pest megyei Rendőrfőkapitányság Életvédelmi Osztálya keretében működő barlangi mentő csoportnak.

A Gödöllői Agrártudományi Egyetem 1975-ös elvégzése után az Országos Természetvédelmi Hivatalban kezdett dolgozni, ahol hamarosan az akkor létrejött Barlangtani Intézet vezetője lett. Ugyanebben az évben egyik alapító tagja volt a Magyar Madártani Egyesületnek is. Doktori értekezését Aggtelek környékének talajtani viszonyairól írta. Pályafutásának nagy részében igazságügyi környezetvédelmi szakértőként működött.

Életének utolsó szakaszát a barlangásztól visszavonultan töltötte. Hosszú, türelemmel viselt betegsége után 2018. február 15-én végleg itthagytott minket. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Hegedűs Gyula

Súlyos betegsége után eltávozott közülünk dr. Csernavölgyi László, aki Cserna néven az 1970-es és korai 80-as évek aktív barlangásza volt. 1970-ben megalapítója és hosszú ideig vezetője volt a Vörös Meteor Természetbarát Egyesület Tektonik barlangkutató Csoportjának, amelynek fő kutatási területe az Alsó-hegy volt. Hosszú évekig szervezte ide a kutató túrákat és táborokat Bódvaszilás és Komjáti bázissal, de volt, hogy a Szabó-pallagon vagy a Vecsemforrás előtt töltöttünk sátorban több hetet a közeli barlangok feltárása érdekében. Az aktív időszakában készült alsó-hegyi barlang térképek közül sok helyen megtalálható a neve a felmérők vagy éppen a szerkesztők között. A barlangászat technikai és szervezési kérdéseiről több publikációja is megjelent. A magyar speleológiai oktatási rendszer működésének kezdetekor oktatóként is részt vett az újabb barlangász generációk elméleti és gyakorlati

KÖNYVAJÁNLÓ

Székely Kinga: Gitana

Megjelent magánkiadásban a Polacskó István elbeszélése alapján Székely Kinga által írt és szerkesztett, 2012 oldalas több száz színes képpel illusztrált „Gitana” című könyv, amelyet Szilvai Péter lektorált.

A Gitana – magyarul Cigányleány – 1967-ben Olaszországban épített, 19 méter hosszú, 4 méter széles fa hajó, mely az Adria vizeit szeli. Hajó 1996 óta két Amphoras bűvár magántulajdona. Ők újjáépítették és modernizálták az égész hajót. A könyv nekünk, barlangkutatóknak azért lehet érdekes olvasmány, mert bemutatja Kvarner és Dalmácia szigeteit, ahol számos barlang és karsztos forma található. Mindezek mellett kiváló hiánypótló útleírás, mely a szigetvilág számos szigetét, annak városait és kirándulási lehetőségeit ismerteti. Külön érdekessége a könyvnek, hogy magán a szerkesztőn és lektoron kívül is számos neves kutatótársunk tett már hosszú, kalandos utakat a hajó fedélzetén. A magam részéről a könyvet és a hajót is ajánlom mindenki figyelmébe, annál is inkább mert a Gitana fedélzetén én is több, számomra felejthetetlen élményt nyújtó utat tehettem meg.

Adamkó Péter

Dr. Dudich Endre: Az Aggteleki cseppkőbarlang és környéke reprint

Sokak számára szinte megszerzhetetlen antikvár ritkaság a Népszerű Természettudományi Könyvtár 1932-ben megjelent 12. száma, dr. Dudich Endre „Az Aggteleki cseppkőbarlang és környéke” című könyve.

Nemrég Lieber Tamás jóvoltából megjelent könyv reprint kiadása, melyet Székely Kinga értékes kiegészítő írásával és gyűjteményéből származó archív fényképfelvételekkel kiegészítve vehet kézhez az érdeklődő. Külön érdekessége a könyvnek a Hosszútúra leírása, és annak összehasonlítása dr. Jakucs László 1957 és 1961-ben megjelent Aggtelek és vidéke útikalauzban ismertetett Hosszútúra leírásában történt névváltoztatásokkal. Aki gyűjti és forgatja a barlangász irodalmat, annak nem hiányozhat e kiadvány a könyvtárából.

Adamkó Péter

Lánczi Péter: 118 óra a barlang fogságában - újságcikk

A Természetjáró Turista Magazin 2018. februári számában megjelent Lánczi Péter tollából egy nyolc oldalas, tíz színes fényképpel és egy térképpel illusztrált cikk „118 óra a barlang fogságában” címmel, amely a 2002. január 26-án Bódvarákón, az Esztramos-hegyen lévő Rákóczi-barlangban történt bűvárbaesetről szól. A cikk a Turista Magazin „Mesél a térkép” sorozatában jelent meg, és

apropóját az adta, hogy a barlang korábban készült térképének nagy szerepe volt az eltűnt bűvár megtalálásában. Az írás Hegedüs Gyulával írt, ugyanilyen című könyvünkön alapul (ahogyan azt a szerző a cikk végén korrekt módon meg is jegyezte), de azt a mentett bűvárral, Szilágyi Zsolttal és megtalálásában részt vevő Szabó Zoltánnal készített személyes interjúkból szerzett információk is kiegészítik.

Mint ismeretes, ez volt Magyarország eddigi legnagyobb barlangi mentése. Mindenki nagy örömére öt nap elteltével élve szabadult ki földalatti fogságából a bajbajutott bűvár. A mentésen több mint kétszáz ember vett részt, barlangi mentők, bűvárok, az Aggteleki Nemzeti Park munkatársai, rendőrök és határőrök. Szinte az első pillanattól kezdve a drámába illő események a média címlapjaira kerültek. Bátran mondható, hogy az egész ország a mentés sikeréért drukolt.

A témához tartozó érdekesség, hogy 2003-ban megjelent egy, szinte az első pillanatoktól a helyszínen lévő újságíró hölgy, Révész Renáta „Halálos hivatás” című könyve. „A bűvár a hegy gyomrában” című fejezetben 55 oldal terjedelemben egész érdekes látószögből írta le a történetet. Mint a mentés egyik részvevőjének, nekem is izgalmas volt átolvasni tizenöt év távlatából az eseményeket. Ajánlom mindenki figyelmébe az izgalmas olvasmányt, amely antikváriumokban lelhető fel.

Adamkó Péter

Folyóiratok

A Társulat rendszeres előfizetője hazai és nemzetközi szakfolyóiratoknak. A könyvtárban található lapszámok borítója és tartalomjegyzéke a honlapon elérhető (<http://barlang.hu/dokutar/e-konyvtar>). Az újságok a szerdai nyitvatartás alatt bárki számára olvashatóak.

MKBT TAGOKNAK NYÚJTOTT KEDVEZMÉNYEK

- Kedvezményes részvétel a Barlangnapon, a Szakmai Napokon, tanulmányutakon
- Vizsgadíj kedvezmény az Oktatási Szakosztály által szervezett központi vizsgákon
- Ingyenes osztrák biztosítás ügyintézés
- Vásárlási kedvezmények:
  - Tengersizem - 10%,
  - SpeleoSport - változó,
  - Újdonság: 25% kedvezmény az Angyalkez Masszázs szolgáltatásaira (<https://www.facebook.com/angyalkez.leyla/>)
- MTSZ Természetjáró Kártya 4900 Ft helyett 1500 Ft (részleteket lásd a KÖZLEMÉNYEK rovatban)

Speleo Sport árlista

Cordura overall (700 g./m²) extra nagy foltokkal: 24 500 Ft.
Standard overall cordura foltozással: 21 500 Ft.

Hobby overall: 18 500 Ft.

Műnyúl: 11 000 Ft.

Cserélhető betétes térdvédő: 4 200 Ft.

Szoszos bag, kicsi: 2 500 Ft.

Bag 40L: 6 800 Ft.

Bag 80L: 9 000 Ft.

Petzl Stop: 28 370 Ft.

Croll: 13 750 Ft.

Vertex: 21 500 Ft.

Nao: 48 150 Ft.

Tikka XP: 13 750 Ft.

Fixo Duo: 31 810 Ft.

Nagy: 2 700 Ft.

Bag 60L: 7 800 Ft.

Expedíciós bag.: 11 000 Ft.

Pantin: 16 330 Ft.

Ascension: 15 470 Ft.

Elia-Elios: 17 200 Ft.

Myo: 23 210 Ft.

Pixa 3: 18 910 Ft.

Duo Led14: 37 830 Ft.

Fenix HP 12: max 900 lumen! Ára: 22 100 Ft.

Fenix HP 30: max 900 lumen! aksival, töltővel: 39 500 Ft.

Fenix HP 25R Új termék!: 1000 lumen, aksival, töltővel: 25 000 Ft.

Elérhetőség: www.speleo.hu

1094. Bp. Balázs Béla u.30.

06 20 367 6964,

06 1 785 9551

Üdvözlettel:
Kocsis András

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónap elején

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: +36-70/8811-477- E-mail: mkbtiroda@gmail.com

Szerkesztő: Kosztra Barbara és Köblös Gabriella, Felelős kiadó: dr. Leél-Őssy Szabolcs

A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Elektronikus adathordozón érkező anyagokat tudunk fogadni.

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1125